

Előfizetési árak:
Egy hónapra 2 P
40 fillér, negyedévre
7 pengő. — Egyes
szám ára: 10 fillér.
Megjelenik a kora
délutáni órákban.

Bácskai Ujság

Szerkesztőség:
Baja, Árpád-tér 6.
Telefon: 46. Kiadó-
hivatal: Árpád-tér 6.
Postafiók: 18.

XXI. évfolyam 276. szám.

(BAJAI UJSÁG)
POLITIKAI NAPILAP

Baja, 1939. december 5., kedd

Szerdán délután 6-kor lesz a Misszió gyűlése

A Szociális Misszió Társulat 6-án, szerdán délután tartja december havi gyűlését. Az összejeövetel az Immaculata-triduum miatt nem öt, hanem hat órákor kezdődik.

A jövőben fegyveres erővel akadályozzák meg a csehek rendbontását

Frank német birodalmi államtitkár rádióbeszédet intézett a cseh-morva védnökség lakosságához. Erélyes hangon felszólította a csehek, hogy hagyják már abba a passzív ellenállást, mert a német hatóságok a jövőben felszólítás vagy tárgyalás helyett azonnal fegyveres erővel akadályoznak meg minden rendbontást.

Kormányzó névünnepe

Holnap, Magyarország kormányzójának névnapja ünnepe a városi hivatalokban munkaszünet lesz. Ehelyen kérjük a háztulajdonosokat, hogy házaikat az ünnep tiszteletére lobogozzák fel.

Leszurta feleségét egy garai napszámos

Haller István garai napszámos egyik ismerősénél borozgatott s igen nagy hangon magyarázgatott társának, mire felesége rászólt, hogy ne kiabáljon. Haller erre oly dühös lett, hogy feleségét egy disznóülékessel hasbaszurta. A szerencsétlen asszonyt beállították a kórházba, ahol azonban már nem tudtak segíteni rajta és hétfőn reggelre meghalt. Hallert letartóztatták s az ügyészség fogházában várja megérdemelt büntetését.

A finn tüzérség fölgújtotta Kronstadt orosz hadikikötő erődítményét

Zürich, december 4. — Kopenhágából jelentik: Meg nem erősített hírek szerint a finn tüzérség fölgújtotta Kronstadt orosz hadikikötő erődítményét. A finn űtegek a finn határon voltak tüzelőállásban.

A helsinki „Helsinki Hanomaa” című lap jelentése szerint körülbelül 1000 orosz katoná vesztette életét, mert több szárazföldi akna fölrobbant, amikor a finnek szombaton visszavonultak Terijokiból. Polgári személyek hatalmas dörrenést hallottak és az égboltozat keleti alján széles vörös esiköt pillantottak meg, amiről azt hitték, hogy valahol nagy tűzvész támadt. Katonai jelentésekből értesültek aztán később arról, hogy mi történt.

A karéliei földnyelven — mint közölték — szombaton lefolyt harcok során a finnek 16 orosz harcikocsit zsákmányoltak, illetve tettek harcképtelenné. A levegőben minden nyugodt, a kedvezőtlen időjárás lehetetlenné teszi a repülőtevékenységet. Legújabb közlés szerint az orosz légitámadás kezdetén Helsinkiben a bombázás következtében 53 ember életét vesztette, 175-en pedig megsebesültek.

Fényes ünnepségekkel ünnepelte a bajai tüzérség védőszentjének napját

Az egész országban különös ünnepiességgel ünnepelte meg a tüzérség idén védőszentjének, Szent Borbálának napját. A bajai légvédelmi és határvédelem tüzérek is a fényes ünnepségek egész sorát rendezték vasárnap és hétfőn védőszentjük tiszteletére.

Az ünnepség egyik legérdekesebb eseménye a vasárnap délután három órákor a légvédelmi laktanyában megtartott tűzéravató volt. Az avató előtt egy hazafias szindarab előadásával egybekötött Szent Borbála ünnepségen vett részt a tüzérség. Az esti órákig tartó laktanyai ünnepség után nyolc órákor zenés takarodó és faklyásmenet volt a helyő-

ségnél.

Hétfőn reggel fél nyolc órától fél óráig zenés ébresztő tisztelettel a város közönségét a tüzérség ünnepére. Majd kilenc óra után ágyúkkal, gépkocsikkal tábort díszben vonultak föl a légvédelmi és határvédelem tüzérek a Szent István tereen fölállított oltárhoz, hogy résztvegyenek a tábortünnepben.

Az ünnepség legmegkapóbb része az ünnepi tábortünnep volt, amelyen nemcsak a helyőrségi tisztikar és a helyőrség, hanem a polgári hatóságok is résztvettek. A hatalmas tereen sorakozott föl az ágyúk, gépkocsik mellé a rohamisaszkos ünnepi öltözékben állított

tüzérség. Szentmise közben Teász Imre jászvárosi plébános szentbeszédet is mondott s ebben a tüzérség védőszentjéről megemlékezve méltatta az ünnepséget. A mise főrészeit négy négy ágyúlevés jelezte s a szent lényekedés alatt a tábortünnep oltárnál egyházi énekeket játszott a katonai zenekar. A főtér gyalogjáróin a közönség százai sorakoztak föl s meghatottan kapcsolódtak bele a katonai ünnepség keretében bemutatott tábortünnepi misé áhitatába.

A Borbála-ünnepségek sora hétfőn este a Központi Szálló termeiben rendezett tiszti és a Zich étteremben rendezett altiszti társasvacsorával fejeződött be.

Felháborító tartalmu sokszorosított röpiratok ismertetik a nemzeti szocializmus programját

Néhány nap óta furcsa szövegű sokszorosított röpiratok érkeznek zárt borítékban az ország minden részébe. Mir szerint már több ezren kaptak ilyen gépirásos levonatot. A röpirat a magyar szocializmus országépítő programját ismerteti öt és fél oldalas gépielt ívoldalon.

A programismertető Bajára is

eljutott s a Bácskai Ujság szerkesztősége is kapott ilyen röpiratot, amelynek tartalmán kívül alakja és terjesztése is szokatlan, mert amint említettük is gépirás sokszorosításával készült és husz filléres bélyeggel ellátott zárt borítékban jutott a címzettekhez.

A röpirat bevezetőjében a nemzetéhez szól s bejelenti a „testvé-

reknek”, hogy a nemzeti szocializmus új állomáshoz, a programadáshoz érkezett. Furcsa megokolással említik a röpiratszerkesztők, hogy nem programadáshoz kezdtek, mert nem szobatudósok és „nem anyámasszony módjára taktikázó politikusok, akik kimerülnek a programadásban”. Ez a program a küzdelem-

Női, férfi, gyermek Pouloverek, kötött-árúk, harisnyák, keztyűk nagy választékban

REINHARDT DIVATCSARNOK-ban

BAJA. — Telefonszám: 188.

ből született.

Hangoztatja a továbbiakban a röpirat, hogy annak terjesztési módja is az üldöztetés bizonyossága. Majd bejelenti, hogy a szent elhatározás és a negy program célja: a nemzeti szocialista magyar munkaállam.

Ezután erről a munkaállamról szól a röpirat. A szavakat a továbbiakban mintha csak egy kommunista kiáltványból kölcsönözték volna. Az állam területén minden az államé. Ha az új munkaállam a korábbi rendszerek hibái miatt nem tud önállóságának első évizében minnen néptársnak tisztességesen megfizethető munkát biztosítani, — „egy teljes napszámnak megfelelő munkakárpótlást fizet”.

A törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalmat a munkaállamban a faj „Ve-ére” gyakorolja, — aki 40 évesnél nem lehet idősebb — nyilas párttagok és nemzeti szocialista esküdtsekként utján. A „nemzeti vármegyét” egyszer és mindenkorra meg-

szünteteti a röpirat.

A nemzeti szocializmus gazdálkodásáról szóló rész ismételt hangsúlyozza, hogy minden érték, munka, föld és jószág az államé. Ezeket a jelszavakat a munkaállam csak átengedi egyesek? használatára. A teljesen kommunista izü magyarázat után megállapítja a röpirat, hogy a munkaállam nem tűrheti azt a nyersanyag, mun. eszköz és erőpocsékolást, amelynek hamis jelszavakkal dédelgeti színtere a kisipari műhely.

A nemzeti szocializmusnak van bátorsága kimondani, hogy a kisüzem, a kisüzem, a kisbirtok ideje lejárt s csak is a „kollektív élet időszaka”.

Hosszasan elmélkedik a röpirat a nemzeti szocializmus kulturájáról. Véleménye szerint a magyar kultúrában „törésnek” kellett bekövetkeznie s ez a törés a magyar kereszténység lelki hasadása. A nemzeti szocializmus ezért nem veszteget időt a hitelvek ellentétéinek áthidalására. A dogmák maradjanak meg dog-

máknak. A papok éljenek hitük szerint, de hagyjanak békét a magyarságnak. Előbb születünk magyarnak s csak aztán keresztelnek meg minket. Az Isten szolgálatahoz nem kellenek dogmák, csak az istenhit és faji öntudat. Egyházunk is van: nemzetünk, papjaink is vannak: a nemzeti hit apostolai.

A fejtegetés (további részében az új „nemzeti vallás” jelszavába botlik és — elég szerencsétlenül — éppen az újságírók táborában keresi az új ige hirdetőit, mivel azok szerinte mentesek minden dogmatikus gondolkodástól.

A röpirat (szerkesztői valamilyen józanságot is sejtetnek, amikor megállapítják, hogy a nemzeti egység még az új vallásuk elterjedése esetében sem valósul meg. Ezért szükségesnek látják a foglalkozással járó föl-fogásbeli különbségek megszüntetését. Ezt úgy képzeli, hogy a néptársak a lehetőség szerint életük során mind a három pályán, tehát a gazdasági, ipari és

irodai munkakörben működjenek. Sőt ne csak két-három foglalkozásban, hanem az ország két-három különböző vidékén is dolgozzanak.

A röpirat végül közli, hogy az igazi program az, amelyet ezen a módon hirdet és senkit ne téveszsen meg az, ha ilyen „teljes” igazsággal másutt nem teheti meg a párt a program hirdetését. Sőt — az se téveszsen meg senkit, ha a nemzeti szocializmus a sajtójában, vagy a képviselőházban a pártpolitikai munka védelme érdekében a nagy célt szolgáló taktikából átmenetileg ezt a munkát meg is tagadná. A hitet ez a program kéri s ezért küzd a Nemzeti Szocialista Nyilaskeresztes Párt.

Értesüléstünk szerint a Hubaynyilaspárt már is megtagadta ezt a röpiratot. Sőt Hubayék büntető följelentést is tettek a röpirat ügyében „ismeretlen tettesek” ellen. Akár párt, akár ismeretlen tettesek munkája ez a zavaros vagy zavarteltő „program”, a nemzet részéről csak elítélést és megvetést érdemel.

Szent Borbála napja, a tűzterek ünnepe

Szent Borbála napja, december 4-e a tűzterek ünnepe. Kr. u. 254-ben ezen a napon halt vértanuhálál a tűzterek védőszentje. Szent Borbálát évszázadok óta patronájaként tisztelik a harangöntők, később a tűzterek is. Be segítségért fohászkodtak hozzá a fegyvergyártók, puskaművesek, salétrom főzők és ágyúöntők is. Borbála a középkorban Európa egyik legnépszerűbb szentje s mint a középkori közismert 14 segítőtiszt legkedveltebbjéhez zivatari károk, hirtelen halál és villámcsapás elhárításáért is könyörögtek. Egyes vidékek népszokásaiban még ma is él a Borbála-tisztelet.

A legismertebb legendák szerint Szent Borbála Nikodémia városában, Kisázsiaiban élt, ahol pogány atyja egy fényűzően berendezett toronyban tartotta fogságban csak azért, hogy a keresztény hit tanaitól megóvjá. Isten azonban úgy akarta, hogy Borbála keresztény legyen. Ezért atyja megkínóztatta és sajátkezzen vágta le kezét. Az Ur azonban megbosszulta ezt az igazságtalanságot és a lefejezés helyszínén villámmal agyonváltotta az elvetemült atyát és hóhértársait. Ezért a

csodáért kéri azóta is Borbála segítségét villámcsapás és hirtelen halál ellen.

Borbála napján a tűzterek hagyományos ünnepség keretében emlékeztek védőszentjükre. Ezen a napon ünnepi ebéd és szolgálatmentesség emlékeztet a tűzterektanyákból a szent vértanu halálára. Helyőrségeinket ünnepségeket rendeznek a tűzterek, melyen legtöbbször a parancsnok méltatja a tűzter-patrona jelenlétét és azt az összetartó erőt, mely a honvédségen belüli bajtársiasság mellett külön is összehatja a tűzter fegyvernem katonáit. Borbála tisztelete nemcsak örökös, szép szokás, hanem örök emlékeztető a kötelességteljesítés és a keresztény hit vértanujára. Érdekes, hogy éppen ebben az érzékeny lelkű, törékeny, vértanu leánykában tiszteli védőszentjét évszázadok óta a gyilkos kő és vasgolyópisokkal, majd ágyugolyókkal, végén leirhatatlan hatású gránátokkal harcsló, talpig kemény férfit kívánó tűzterfegyvernem.

A Borbála emlékezőnek legismertebb műsorszám a Borbálatekeres felolvasása. A krónikás egy hosszú papírszalagról olvassa fel az üteg házi ünnepségén a tréfás rigmusokat, melyekben min-

den tűzerről megemlékik közismert fogatékosságát, hibáját, a gyakorlatokon elkövetett baklövését, vagy a kimenők, szabadságok alatti ismert kalandjait.

A derűs műsorszámokat kemény műsorszámok követik, majd élő-kép alakjában megjelenik Borbála és karddal, vagy pálmaággal tűzerré avatja az újoacokat. Ezután mulatságos avatás következik, melynek során sötét folyosón, vagy pincén kergetik keresztül a felavatottakat. Közben az altisztek és markosabb tűzterek gondoskodnak róla, hogy a lizst és korom, na meg a Borbála-virgács alaposan megtegye hatását.

A tisztikar Borbála napján városra keretében emlékezik a tűzterek védőszentjéről ilyenkor szokásos tiszteletbeli tűzerré, vagy tiszteletbeli főtűzerré avatni a város társadalmi és közéleti vezetőit. A világháborút megelőző időkben nagy bálal zárták a Borbála-napot. Különösen a győri és kolozsvári tűzterek Barbara báljára emlékeznek még ma is sokan jóleső érzéssel. Ujabbban szindarabokkal, élőképekkel, alkalmi versekkel és szavalókórusokkal tessék emlékeztetessé ezt a hagyományos decemberi tűzterünnepet.

A Borbála-tisztelet a képzőművészeti alkotásokban is megnyil-

vánul. Borbálát kicsinyített várterony mellett, pálmaággal kezében ábrázolják a leggyakrabban. Ujabbban a torony mellé ágyut is festenek, sőt az 1914. évi világháború nagy tűzérsgéi harcait megörökítő képeken harci jelenségek közben, végső szükségben jelenik meg Szent Borbála a harc forogtatásában.

A hagyományok ereje kiszámíthatatlan és felebehatolhatatlan. A tűzterek évszázados Borbála-tisztelete nemcsak az összejáratkozás és a bajtársiasság érzületét erősíti a tűzterfegyvernem katonái között, hanem a törékeny nikodémiai vértanu példája a feltétlen kötelességteljesítésre tanít és a keresztény hit legyőzhetetlen erejét példázza. Szent Borbála az isteni hit igazságában bizva választotta Krisztust örök völégényévé s ime már több, mint másfél évezreddel élte túl pogány hóhérait.

A magyar honvéd, a magyar tűzter is az isteni igazsághoz vetett hittel várja a trianoni igazságtalanság jóvátételét. Ez az őszi és tavaszi, szépemléktű napokon részben meg is történt. De nagy utvan még hátra a magyar feltámadásig! S erre az utra a Borbála-tiszteletben egybeforrt magyar tűzterek is felkészülnek.

HIREK

Ejjeli szolgálatot tart
és vasárnap reggel fél 8 órától egész nap nyitva tart:
Dr. Makray László
gyógygyógyász

Bajai kisanptár

- December 5-én este 8 órakor a Nemzeti Kaszinó Miklós napi társasvacsorája a Kaszinóban.
- December 5—6—7-én délután 5 órakor a belvárosi plébánia templomban az összes Mária Kongregációk triduuma.
- December 7-én délelőtt fél 9-kor a vármegye törvényhatósági bizottságának kisgyűlése.
- December 7-én délután 5 órakor dr. László Vince gimnáziumi igazgató előadása és teadélután a MANSZ-székházában.
- December 8-án délután 3 órakor jelvénytörzsi tornaverseny a gimnáziumban.
- December 8-án délután 6 órakor a Kongregációk diszünnpélya a Főgimn. disztermében. Beszél P. Vargha László S. J. tanár.
- December 9-én délelőtt a vármegye törvényhatósági bizottságának téli rendes közgyűlése.

Ma kezdődik a Mária-kongregációk triduuma a belvárosi templomban

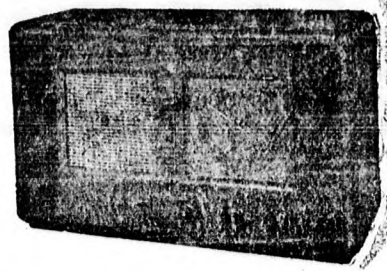
A belvárosi plébánia templomban ma, kedden délután kezdődik a Mária kongregációk Immaculata előtti szokásos triduuma. A szentbeszéd-templomi ajtatosságok 5, 6 és 7-én délután 5 órakor lesznek.

— **Nehez székülésben szenvedők**, különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, sipoly, székület: teszik az életet kellemetlené, a bélürüléstükkel reggel és este negyed pohár természetes **Ferenc József** keserűvízzel elrendezik. Kérdezze meg orvosát!

— **December 7-én lesz a város közgyűlése.** Baja város törvényhatósági bizottsága december 7-én délután 5 órakor közgyűlést tart. A közgyűlést az eddigi tervek szerint, december 7-ére, esztörtökre hívja egybe a város vezetősége. A közgyűlést megelőző előkészítő kisgyűlés időpontja is esztörtök. A közgyűlésnek fontos tárgysora lesz.

Két szobás lakást

keres azonnalra, vagy május 1-re magányos állami főtisztviselő özvegye. Lehet udvari is, csak száraz, világos legyen. Cím a kiadóhivatalban.

A LEGUJABB RÁDIÓK BRUSZT- NÁL!

SPORT

A bajai boxolók sikere Budapest bajnokságon

A rádóból értesülünk, hogy a fiatal Nyiraty, aki a város színeiben országos ifi bajnok is volt, a Budapest bajnokságában az elődöntőben győzött, de már mint csepeli versenyző.

Ugyancsak ezen ökölvívó bajnokságban Dunai István a BSE nehézsúlyú versenyzője, legyőzte ellenfelét, Berkovitsot.

Dunai több évvel ezelőtt a Baján megrendezett dandárversenyen tűnt fel és a BSE versenyein, de különösen a szövetségi díjmérkőzésen Askenázi, BTK magyar bajnokai ellen, nagy jövőt ígért. Azóta nem versenyzett és így most több év után mecosrutin nélküli eredménye dicséretes és edzője szerint, a 13-as nagyon értékes mezőnyben is, helyezést érhet el, ha a beidegzett edzésintenzitásokat megtartja.

— **Később lesz a bajai talajtani tanfolyam.** December 4-én kellett volna elkezdődni Baján a többnapos talajtani tanfolyamnak, amit a gazdaközönség ismereteinek bővítésére akartak rendezni. A tanfolyam közbejött okok miatt eltolódott s ezt december 11, 12 és 13 napján fogják lefolytatni az eredeti programmal.

— **Agyvérsésre hajlamosabb idős embereknek**, akiknél igen fontos, hogy erőlködés nélkül minden nap könnyű bélürülésük legyen, a természetes **Ferenc József** keserűvíz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral bővíve — a lehető legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát!

Bácskai Ujság POLITIKAI NAPILAP

Kiadja az UJ ÉLET nyomda r. t. Baja
Főelős szerkesztő és felelős kiadó
Dr. Ruzsáthi Károly.
Szerkesztő: Berényi János.
Szerkesztőség Árpád-tér 6. Telefon 48.

URANIA

Engedélyes: Szilógyi György. Telefon: 223.

December 2-án, 3-án, 4-én és 5-én szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden

A magyar filmgyártás ünnepi eseménye

Zugnak a szirénák

Szárnysdandár

A „légi huszárok“ bravúrral telt élete és romantikus szerelme!

Főszerepben:

RAJNAY GÁBOR, LUKÁCS MÁRGIT
HIDVÉGHY VALÉRIA
GREGUSS Z. és VÉRTES K.

Központi filmszínház

DUMAS
regényéből bohózat:

A 3 RITZ
fivér kacsgató, szellemes burleszkje

**A
3 testőr**

Bemutató előadások:
December 6—7—8-án,
szombadtól — péntekig.

**Alakítási
Olcsó árak!
Elszítási**

Fűzöt, haskötöt, melltartót
ÉLIÁSNÉ JAKAB ESZTI
füzőszalonjában (Baja, Uránia-palota).
SELYEM FEHERNEMUK NAGY VALASZTEKA

Eladó
a Petöfi Sándor u. 74. sz.
alatti adómentes ház.
Értekezni lehet ugyanott.

Olcsón eladó
egy Hébel
rendszerű fafü-
tésre alkalmas
kályha.
Megtekinthető az Új Élet
könyvkereskedésben.

Egy lakóház
500 □-os kerti földdel
azonnal kiadó
Cím Simon József Baja,
Gyár utca 67. szám.

A Nemzeti Szálló
kádfürdőit
mindennap reggel 8
órától este 10-ig
használhatja a
közönség.

Hirdessen
a Bácskai Újságban.

Modern frizurák
Tartós hullám
Hajfestés

Kemény J.
és Társai
olcsón, garanciával

Budapesti gázgyári
diókoks
Pécsi diókoks
minden mennyiségben kapható
Schön és Bajai cégnél
Telefon: 26. — BAJA, Haynald u. 13. — Telefon: 26.

Jégvermet,
Jégpincét
bérbe vennék.
RÉDEY JÓZSEF Belvárosi
Tejüzem. — Telefon: 288.

Téli kabátok
nagy választékban
WEISZ JÓZSEFNE-nál
Baja, Széchenyi utca 14.

Karmantyas betonesővek
Kutgyűrűk

LEGOLCSÓBBAN!!!

PUSKAS MIHÁLY
beton és cementáru készítőnél
Pázmány u. 1. Telefon: 226.

Butorozott szoba
kiadó.
Érdeklődni lehet a Flórián
utcai trafik-bódében.

APRITOTT
ÉGER és NYIRFÁT
házhoz szállít
100 kg-ként P. 3'60
Grünhut és Társa
tégla és cementárugyár, szénnagykereskedés
Baja. Telefonszám: 160.

Jó
kerékpár
egy életre szól

Olcsón beszerezhető
KRÉNEISZ GÉZA
vaskereskedésében
BAJÁN.

ÚJ ÉLET NYOMDA R.-T.
BÉRI I. STAHL és BERÉNYI
Baja, Árpád-tér 6. (Legényesylot)

Könyvnyomda — Könyvkötészet
Készít: kereskedelmi és üzleti
nyomtatványokat, levélpapírokat,
értesítéseket, ejjegyzési és esküvői
lapokat, bál és egyéb alkalomra
meghívókat csinos kivitelben igen
jutányos áron.
Nyomtatványmegrendelésnél kérjen
okvetlen árajánlatot.
Telefon 46. Telefon 46.